

Tekstil Baskı Desenlerinde Renk Ögesi Üzerine Bir Araştırma (1960 – 1970)

A Study on the Element of Color in Textile Printing Patterns (1960 – 1970)

Öğr. Gör. Hande BİLVAR

ORCID: 0000-0003-3784-9254 ◆ Çukurova Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Tekstil ve Moda
Tasarımı Bölümü ◆ hbilvar@cu.edu.tr

Doç. Dr. Özlem USLU

ORCID: 0000-0002-2645-9616 ◆ Çukurova Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Temel Eğitim
Bölümü ◆ ouslu@cu.edu.tr

Özet

Günümüzden binlerce yıl öncesine dayanan arkeolojik buluntular, insanoğlunun temel gereksinimlerinin yanı sıra düz yüzeyleri renklendirme ve desenlendirme konusundaki çabalarına işaret etmektedir. Mağara duvarlarına çizdikleri resimler, taşlara kazıdıkları semboller ve tekstil ürünlerini renklendirmeleri, atalarımızın içgüdüsel bir şekilde imgeyi biçime dönüştürme ve kendini ifade etme gereksinimi duyduklarının bir göstergesi sayılmaktadır. Renklendirmelerde genellikle bitki yaprakları, kökleri ve meyvelerden elde ettikleri bitkisel kaynaklı doğal boyaları kullandıkları bilinmektedir. Aynı şekilde doğal kaynaklar olan, topraktaki bazı mineral ve pigmentler de kullanılmıştır. Bu renklendirmelerin başlangıç tarihi kesin olmamakla birlikte, Neolitik Dönemden beri tekstillere uygulandığı düşünülmektedir.

Bu araştırmanın amacı, tarihsel süreçte insanlığın yaşamında büyük önem taşıyan renk ögesini, baskı desenleri ile ilişkilendirerek incelemek ve desenlerde renklerin etkilerini ortaya koymaktır.

Bu çalışma, özellikle 1960-1970 yılları arasında tekstil baskı desenlerinde renk kullanımını özel bir odak noktası olarak ele almaktadır. Bu dönemde, sosyo-ekonomik değişimler, teknolojik gelişmeler ve sanatın etkisi tekstil baskı desenlerindeki renk kullanımında önemli değişikliklerin yolunu açmıştır. Endüstriyel süreçlerdeki ilerlemeler ve teknolojik gelişmeler baskı tekniklerinde daha büyük çeşitlilik ve esneklik sağlamıştır. Aynı zamanda, 1960-1970 yılları, sanatsal ve kültürel açıdan hareketli ve dönüşüme şahit olunan bir dönem olarak da bilinmektedir. Sanat dünyasında ortaya çıkan farklı akımlar, tasarımda yaratıcılığın önünü açmış ve modaya yön vermiştir.

Bu makale, literatür taraması yapılarak, döneme ait desenler, renk, biçim ve kurgu bağlamında ele alınarak doküman analizi yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Renk kullanımlarına ve tekstil baskı desenlerinin gelişimine odaklanarak, çalışmada kullanılan dokümanlar 1960-1970 yıllarına ait baskı tasarımları ile sınırlandırılmıştır.

O dönemde yayımlanan Vogue, Harper's Bazaar, Women, Elle, McCall's gibi moda dergileri ve müze yayınları taranmış, literatürde yer alan çok sayıda baskı tasarım desenleri incelenerek, dönemde etkili olan bazı örnekler üzerinden renk ve desen özellikleri tablo oluşturularak analizlerle açıklanmıştır.

Sonuç bölümünde, incelenen dönem boyunca tekstil baskı desenlerindeki renk kullanımının evrimi ve bu evrimin yarattığı etkiler ele alınmıştır. 1960-1970 yılları arasında, dönemin sanatçıları ve sanat akımlarının etkisi altında gelişen baskı desenlerindeki renk seçimleri ve ifade gücü, kültürel ve sosyal bağlamda ayrıntılı bir şekilde tartışılmıştır. Tekstil baskı desenlerindeki renk seçimlerinin önemi ve bu seçimlerin moda evrimine etkileri, bu çalışmada kapsamlı bir şekilde incelenmiş ve ortaya konulmuştur. Bu bulgular, renk seçiminin yalnızca estetik bir tercih olmadığını, aynı zamanda dönemin kültürel ve sosyal dinamiklerini yansıtan önemli bir araç olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Tekstil, Renk, Baskı, Desen, Baskı Desen, Emilio Pucci, 1960'lar.

Extended Abstract

Exploring archaeological findings reveals a fascinating narrative of human civilization's journey, dating back thousands of years. These findings chronicle humanity's quest to meet basic survival needs and illuminate a profound engagement with the aesthetic realm, mainly through the coloring and patterning of flat surfaces. This engagement is not a modern phenomenon but a practice that traces its origins back to the prehistoric period, signifying a deep-seated impulse towards artistic expression and aesthetic fulfillment.

The paintings adorning cave walls, the symbols meticulously carved into stones, and the vibrant hues that brought textile products to life all testify to our ancestors' innate desire to transform imagery into tangible forms and articulate their identity and worldview. This preference for natural dyes, derived from plant leaves, roots, and fruits, underscores a symbiotic relationship with the natural environment, harnessing its bounty to fulfill aesthetic yearnings. Similarly, using minerals and pigments extracted from the earth reflects an early form of innovation, leveraging available resources to bring color and vibrancy to their creations.

While shrouded in the mists of time, the genesis of these practices is speculated to have commenced during the Neolithic Period. This era marks a pivotal moment in human history, characterized by the advent of agriculture and sedentary communities, which fostered the development of crafts such as weaving and pottery. Within this context, the foundational efforts in textile patterning and coloring must be situated, reflecting not merely an endeavor to beautify but a complex interplay of functional, social, and symbolic considerations.

The evolution of textile patterning and coloring from monochromatic simplicity to a rich tapestry of colors and complex patterns mirrors the broader trajectory of human cultural and technological advancements. This progression is emblematic of a ceaseless quest for innovation, an endeavor to push the boundaries of existing knowledge and techniques. The mastery of dye fixation techniques, enabling the creation of enduring and intricate patterns on textile surfaces, represents a significant technological leap. This advancement facilitated the transition from the simplistic to the sophisticated, enabling the creation of textiles that were not only practical but also conveyed status, identity, and cultural values.

Textile printing, an art form that spans millennia, embodies the culmination of these efforts. From the initial experiments with Batik, a method that involves dyeing fabric with a resist to create patterns, to the diverse techniques developed over centuries, textile printing is a testament to human creativity and ingenuity. With its rich heritage and enduring appeal, Batik highlights the continuity of tradition alongside the innovation that characterizes the field of textile design.

The focus on the 1960-1970 period offers a lens through which to examine the significant transformations that have shaped the use of color in textile print patterns. This era, marked by socio-economic upheavals, technological breakthroughs, and a flourishing artistic expression, witnessed a radical reimagining of textile design. The interplay between these diverse factors catalyzed a departure from conventional norms, ushering in a period of vibrant experimentation and bold innovation.

The literature review conducted as part of this research delves into the patterns, colors, forms, and narratives that defined this dynamic period. This study aims to unravel the complex interrelations between color use, technological advancements, and the socio-cultural context by focusing on the documents and designs emanating from these two decades. The significance of print patterns in shaping the fashion landscape of the 1960s, influenced by the ethos of the flower children, encapsulates the spirit of the times. Their pursuit of freedom and self-expression found resonance in the textile designs of the era, characterized by a riot of colors, complex patterns, and a departure from traditional aesthetics.

This exploration into color psychology, consumer behavior, and aesthetic preferences through the prism of textile print patterns opens new avenues for understanding the multifaceted relationship between art, society, and technology. The implications of these findings extend beyond the confines of fashion and design, offering insights into the cultural and psychological underpinnings of aesthetic choices.

In conclusion, this study chronicles the evolution of color usage in textile print patterns during a transformative period. It highlights the broader cultural, social, and technological shifts that informed these changes. The exploration underscores the enduring importance of color and pattern in human culture, serving as a medium of expression, a marker of identity, and a reflection of societal values. Through the lens of textile design, we gain a deeper appreciation of the intricate dance between tradition and innovation, art and technology, individual creativity, and collective cultural identity that defines the human experience.

Keywords: Textile, Color, Print, Pattern, Print&Pattern, Emilio Pucci, 1960's

Giriş

İnsanlığın varoluşundaki temel gereksinimleri ile ilk sıralarda yerini almış olan örtünme eylemi, doğumdan ölüme bizi saran tekstil malzemesinin varlığı, dünden bugüne önemini korumaktadır. Doğanın bizlere sunduğu gerek hayvansal gerek bitkisel kaynakları işlemeyi öğrenen atalarımız çeşitli teknikler geliştirerek temel ihtiyaçlarını karşılayacak tekstil yüzeyleri oluşturmuşlardır.

Dünyanın çeşitli bölgelerinden elde edilen buluntular incelendiğinde insanoğlu temel gereksinimlerin yanı sıra malzemesi ne olursa olsun düz yüzeyleri renklendirme ve desenlendirme çabasına girdiği görülmektedir. İnsanlık tarihi boyunca, giyim ve tekstil ürünleri sadece işlevsel bir amaca hizmet etmekle kalmamış, aynı zamanda toplumsal statü, kültürel kimlik, estetik zevk ve kişisel ifadenin bir yansıması olarak da önemli bir rol oynamıştır (İci, 2019, s.18). Bu bilgiyi Wengrow da desteklemektedir, “Kesin tarihi bilinmemekle birlikte, arkeolojik ve etnografik veriler, atalarımızın

renklendirme ve desenlendirme çabalarını binlerce yıl öncesine kadar uzanan dönemlere geri götürmektedir. Örneğin, Mağdaleniyen Döneme ait mağara duvarlarına yapılan resimlerde kullanılan renkler ve tasvir edilen motifler, insanların sadece temel ihtiyaçlarını karşılamakla kalmayıp, estetik bir amaç güttüğünü göstermektedir” (Wengrow, 2011, s.153-163).

İnsanoğlunun renklendirme tekniği ile yapmış olduğu ilk örneklerine M.Ö. 10.000 yılına ait mağara duvarlarında oluşturdukları desenlerde rastlanmaktadır. Bu renklendirmeleri elde ettikleri boyarmaddeleri magnezyum oksit, kömür siyahı ve oksitten elde edilmiş olan sarı rengini kaynatarak kırmızıya dönüşen boylarla yaptıkları düşünülmektedir. Mavi renk çivit otundan, demir oksit ile oksit sarısı, liken orkidesinden leylak rengi, deniz salyangozu ile demir tozlarını karıştırarak siyaha yakın renk elde etmiş oldukları bilinmektedir (Shoeser, 2003, s.33-34). Bu verilerden yola çıktığımızda insanoğlunun yaşadığı mekânı, kullandığı eşyaları, giysileri desenlendirmeye ve renklendirmeye başlamasının tarih öncesine kadar dayanmakta olduğunu anlamaktayız. Bitkiler ve topraktaki mineraller kullanılarak tekstil yüzeyleri renklendirilmiş, zamanla boyar maddeler sabitlenmiştir. İplikler boyanıp, dokumanın içinde çizgi deseni oluşturulmuştur. Bu sayede çizgi deseninde zamanla tek renkli uygulamaların yanı sıra çok renkli uygulamalar da görülmüştür (Balfour, 2011, s.13).

Erken dönem tekstillerinde, doğadaki figürlerden ilham alındığı ve farklı renklerin bir arada kullanıldığına rastlanmış olsa da, bu denemelerde figürlerin çok net görülmediği, desenlerin kontur çizgilerinin dağıldığına tanık olunmaktadır.

Resim 1. 300 yıl öncesine ait küçük bir çocuk tarafından giyilmiş olan tunic, matmar'da bir mezarlığa gömülmüş m.s. 700-800 yıllarında boyanmış yünlü tekstil örneğidir. (URL 1)

Bolton Müzesi ve Sanat Galerisi'nde sergilenmekte olan karmaşık dokuma detaylandırmaları ile birlikte rezerve boyama ile çizgi desenleri oluşturulmuş olan tunic (Resim:1), Koptik Dönem'in popüler renkli stillerini göstermektedir.

Tekstil yüzeyinde desen oluşturma amaçlı ilk çalışmaların rezerve yöntemi (batik) olduğunu, günümüze ulaşan çeşitli buluntularda görebilmekteyiz. Bir sonraki aşamada boyar maddelerin kıvamını arttırmayı öğrenen insanlık, çeşitli araç ve gereçleri geliştirerek tekstil yüzeyine desen oluşturmaya öğrenmiştir.

Kumaş yüzeyini renklendiren ve süsleyen öğelerin, insanın doğasından kaynaklı değişimlerin bir yansıması olduğu açıkça görülmektedir. İnsan doğasının değişimlere ve evrime olan içsel bir yanıtı olduğunu gözlemlemekteyiz. İnsanlar, tarih boyunca farklı uygarlıklarda yaşadıkları dönemin koşullarına ve kültürel etkileşimlerine bağlı olarak farklı renkler, desenler ve motifler kullanmışlardır (Humbert, 1975, s.3). Bu süreç içinde her uygarlık, kendi dönemine göre farklı üsluplar ve motifler geliştirmekle birlikte, temel formlarda doğadan ilham alındığını ve bu formların zaman içinde tekrarlandığını görmekteyiz. Bununla birlikte, kültürel etkileşimler ve tarihsel dönemler arasındaki farklılıklar, estetik ifadelerde zengin bir çeşitliliğe yol açmıştır. Her kültür, zaman içinde kendi benzersiz

estetik anlayışını ve stilini geliştirmiştir. Bu süreçte, geleneksel formlar yeniden yorumlanmış, yeni teknikler ve malzemelerle birleştirilmiş ve böylece sanatın ve tasarımın sürekli bir evrimi sağlanmıştır.

Süsleme ve desenlendirmenin insan deneyiminin bir yansıması olarak kabul edilmesi, bu sanatsal ifadelerin insan psikolojisi ve davranışları üzerindeki etkilerini de göz önünde bulundurur. İnsanlar, süsleme ve desenlendirme yoluyla duygusal ifadelerini, toplumsal bağlarını ve kültürel kimliklerini sergilemişlerdir. Süslemenin ve desenlendirmenin insan doğasının derinliklerine uzanan kökleri, tarih boyunca farklı kültürlerin ve uygarlıkların sanatsal ifadelerinde kendini göstermiştir. Bu sanatsal ifadeler, desenlerin ve motiflerin tarih boyunca nasıl evrildiğini ve farklı dönemlerde nasıl yorumlandığını yansıtır. Örneğin, antik dönemlerden itibaren insanlar, çeşitli malzemeler aracılığıyla süsleme ve desenlendirme konusunda yaratıcılıklarını göstermişlerdir. Süsleme ve desenlendirme aracılığı ile insanlar çevrelerini anlamlandırma ve kendilerini ifade etme biçimlerini yansıtmışlardır. Bu sanatsal ifadeler, sadece estetik değerleri değil, aynı zamanda o dönemin sosyal, kültürel ve dini yapıları da yansıtmıştır. Antik dönemlerden günümüze, insanlar doğal formları, mitolojik figürleri ve soyut tasarımları kullanarak çeşitli malzemeler üzerinde süslemeler yaratmışlardır. Bu süslemeler, toplumların dünya görüşünü, inanç sistemlerini ve estetik tercihlerini yansıtmaktadır. Her uygarlık, kendi döneminin karakteristik motiflerini ve desenlerini geliştirmiştir, bu da süslemenin evrensel bir fenomen olduğunu göstermektedir.

Çeşitli kaynaklarda, antik dönemlerden günümüze süslemenin her türlü malzeme aracılığıyla insanların hayatında yer aldığına dair verilere rastlanmaktadır (Ware, Stafford, 1974, s.1). Taş oymacılığından el işçiliğine, kumaş desenlendirmesinden seramik sanatına kadar farklı alanlarda süslemenin izleri bulunmaktadır. Bu izler, insanların kendilerini ifade etme, kültürel değerleri yansıtmaya ve estetik zevklerini paylaşma ihtiyacının bir yansımasıdır. Moda dünyasında da bu tarihsel mirasın izleri bulunmaktadır.

Süslemenin tarihi geçmişi ve süregelen gelişimi incelendiğinde, motiflerinin doğası ve seçimi bize uygarlıkların sanata olan duyarlılıkları konusunda bilgi vermektedir. Bu bağlamda desen ve motiflerin binlerce yıllık bir arşive sahip olduğu anlaşılmaktadır (Özpuat ve Yurt, 2011, s.29-31;Read, 1981, s.179).

Ağaç kalıp kullanarak baskı tekniğinin ilk olarak nerede kullanıldığına dair kesin bir bilgi olmamakla birlikte Mezopotamya'da tahta kalıpla kil üzerine baskı yapıldığı, Çin'de ise ağaç kalıplarla mühür basıldığı bilinmektedir (Tezel, 2009, s.27-40). Bu yöntem geçmişten günümüze kadar "BASKI" olarak adlandırılmıştır. İlk başlarda tek renkli desenlendirmelerle başlayan süreç, zamanla farklı renklerin bir araya getirilmesi ve daha karmaşık desenlerin ortaya çıkmasıyla evrilmiştir. Baskı tekniklerinin ilki olan kalıp baskının keşfedilmesi, düz yüzeyleri desenlendirme ve renklendirme sürecini daha da geliştirmiştir (Francis, 1955, s.11).

Sanayi Devrimi sonrası, teknoloji ve kimya sektörlerindeki ilerlemelerle birlikte baskı tekniklerinde daha geniş bir renk yelpazesi sunarak gelişmelere öncülük etmiştir. Tekstil tasarımcılarının ve üreticilerinin daha zengin, canlı ve çeşitli renkler kullanmasına olanak sağlamıştır. Bu dönemde, makineleşme sayesinde çok renkli baskılar için çoklu kalıplar kullanılarak karmaşık desenlerin kullanımına olanak sağlamıştır. Teknolojik evrim, ilk olarak su ve buhar gücüne dayanan mekanik sistemlerin geliştirilmesiyle başlamış, ardından elektrik gücüyle çalışan seri üretim sistemleriyle ikinci Sanayi Devrimi'ne geçiş yapılmıştır. Bu gelişmeler sayesinde kalıp baskıcılığından, filmdruck, engaved (Rulo Baskı), serigrafik baskı, rotasyon baskıya geçiş sağlanarak tekstil baskı tasarım ve üretimlerinde hız kazanılmıştır. Tekstil baskı tekniklerindeki gelişmeler, daha karmaşık renk kombinasyonları ve tasarımları uygulamayı mümkün kılmıştır (Yörük, 2019, s.11).

Desen ve renk seçimleri, tarihsel süreçten günümüze moda dünyasının değişim ve gelişimini yansıtan önemli bir öge olmuştur. Desen ve renk seçimleri, moda tasarımcılarının dönemin ruhunu ve toplumsal değişimlerini yansıtmaya yolunda kullandıkları güçlü bir araçtır. Bu nedenle, süsleme ve desenlendirmenin, moda dünyasının değişim ve gelişimini anlamak için önemli bir anahtar olduğunu söyleyebiliriz.

Moda, insanların toplumsal ilişkileri, davranışları ve yaşam tarzları üzerinde önemli etkiye sahip olan güçlü bir sosyal fenomen olarak kabul edilmektedir. İnsanların birbirini taklit etme ve bir kitleye ait olma arzusu, moda trendlerinin dünyaya yayılma gücünü ve hızını oluşturan temel öğelerden biridir. Moda endüstrisi, her sezon yeni koleksiyonlarla bir sonraki sezonun kumaş, desen ve renk tercihlerine zemin hazırlayarak, tüketici taleplerini karşılamak ve dikkat çekici ürünler sunmak için sürekli olarak yenilenir. Modanın yükselen eğilimlerini belirleyen esinlenmeler, ilginç ve çeşitlilik gösteren kaynaklardan beslenir. Moda tasarımcıları, trend analistleri ve stilistler, yeni koleksiyonlarını oluştururken ekolojik, sosyolojik, ekonomik ve psikolojik konuları dikkate aldığı gibi, tüketici davranışlarının da önemli bir rol oynadığının bilinci ile hareket etmektedirler. Tüketicilerin ihtiyaçları, talepleri ve beklentileri, moda endüstrisinin dikkate aldığı önemli parametrelerdendir. Moda endüstrisi, tüketiciye hitap eden ve onların ilgisini çeken ürünler ve tasarımlar geliştirmek için pazar araştırmaları ve trend analizleri yapar (Mc Cracken, 1986, s.71-84).

Tasarımda Renk Ögesi

Renklerin insan duyguları, algıları ve estetik deneyimleri üzerindeki etkisi, kültürel, sanatsal ve tasarım bağlamında uzun süredir araştırmacıların ilgisini çekmektedir (Kuehni & Schwarz, 2008, s.92). Hayatın her köşesinde estetik görünüm ve konfor sağlama amacıyla dengeleyici öğe olan renkler, giysi tasarımında da kritik bir bileşendir. Giysi tasarımlarının fonksiyonel ve sembolik değerlerini bir araya getirmesi beklenirken, bu sembolik anlamların oluşturulmasında renkler temel bir rol üstlenir. Bireyin estetik zevkini, renk kombinasyonu konusundaki bilgi ve yeteneğini, aynı zamanda özgüvenini yansıtan renkler, giyim tarzı, duygusal durum ve kişilik özellikleri üzerinden giysilere sembolik değerler kazandırır. Renk tercihleri, tasarımın duygusal, estetik ve iletişimsel boyutunu şekillendirmede önemli bir etkidir.

Cheskin (1957, s.179), tasarımın ana öğelerinden biri olan renk kombinasyonu seçiminin, insanlar üzerinde en büyük etkiyi yarattığını belirtmiştir. Daha canlı veya sıcak renk kombinasyonları, örneğin sarı veya kırmızı, daha çok dürtüsel tercih yapılmasına yol açmaktadır. Kumar, benzer şekilde, bir ürünün tasarımı kötü olsa bile, renk kombinasyonu etkiliyse tercih edilme olasılığının yüksekliğini savunmaktadır (Kumar, 2017, s.5). Bu bilgi, renklerin insanlar üzerindeki tercih edilme gücünü göstermektedir.

Renkler yan yana geldiklerinde, birbirleriyle etkileşime girerler ve bu etkileşim tasarımın genel havasını ve görünümünü değiştirir. Renklerin birleşimi, tasarımın dikkat çekiciliği ve cazibesi üzerinde belirleyici bir rol oynar. Aynı renk tonları yan yana geldiğinde bir uyum ve sakinlik hissi verirken, farklı renk tonları arasındaki kontrastlar daha dinamik ve enerjik bir etki yaratır. Renklerin birleşimi ve ilişkisi, bazı durumlarda algımızı değiştirerek illüzyonlar ve farklı dramatik efektler yaratır. Örneğin, yan yana konulan sıcak ve soğuk renkler, birbirlerini daha da vurgulayarak hareketli ve heyecan verici bir kompozisyon oluşturabilirler. Aynı şekilde, değer ve doygunluk farkları da renklerin algılanmasında önemli bir rol oynar ve tasarımın derinlik algısını etkiler.

Renklerin eş zamanlı kontrastı veya renk bağlamı olarak adlandırılan bu etkileşim, tasarımcılar için temel bir çerçeve oluşturabilir. Renklerin birbirleriyle olan ilişkileri, tasarımın duygusal ve estetik amacına uygun olarak seçilmelidir. Uygun ve dengeli renk seçimi, tasarımın başarısını ve etkisini artırır. Renk tonları, parlaklık dereceleri ve yoğunlukları, tasarımın ifade etmek istediği duygu ve mesajla uyumlu olarak kullanılmalıdır.

Renk kullanımının önemli alanlarından biri olan tekstilde, baskı desenlerindeki renklerin birbirleriyle etkileşimi ve uyumu, baskı tasarımları ve kumaşların dikkat çekiciliği üzerinde belirleyici bir öğedir. Tekstil sektöründeki teknolojik ilerlemeler, renkleri daha hassas ve canlı bir şekilde aktarmayı mümkün kılarak tasarımcıların yaratıcılığını desteklemiştir.

Amaç

Bu makalenin amacı, tarih boyunca insanlık için büyük önem taşıyan renk ögesinin, özellikle 1960-1970 yılları arasında tekstil baskı desenlerinde kullanımını ve bu kullanımın sosyo-ekonomik, teknolojik ve sanatsal gelişmelerle olan ilişkisini detaylı bir şekilde incelemektir. Araştırma, bu dönemin

sanat akımlarıyla oluşan yeni estetik anlayışından, sosyo-kültürel, sosyo-ekonomik ve teknolojik gelişmelerden etkilenecek, değişim gösteren tekstil baskı desenlerindeki renk ögesine yansımalarını ortaya koymayı hedeflemektedir. Bu bağlamda, döneme ait desenler, renkler, biçimler ve kurgular literatür taraması ve belge analizi yöntemleriyle ele alınarak, 1960-1970 yılları arasında tekstil baskı desenlerindeki renk kullanımının evrimi ve bu evrimin yarattığı etkiler ayrıntılı bir şekilde incelenecektir.

Yöntem

Bu çalışmanın metodolojisi, nitel araştırma yaklaşımını temel alarak, 1960-1970 yılları arasındaki tekstil baskı desenlerinde renk kullanımının incelenmesine yöneliktir. Bu bağlamda, döneme ait desenler, renkler, biçimler ve kurgular literatür taraması ve belge analizi yöntemleriyle ele alınarak, bu on yılı kapsayan örnekler içinden dönemin tekstil baskı desenlerindeki renk kullanımının evrimi ve bu evrimin yarattığı etkiler ayrıntılı bir şekilde incelenecektir.

Veri Toplama Yöntemleri

Literatür Taraması: İlk aşamada, konuyla ilgili bulunan literatür derinlemesine incelenmiştir. Bu kapsamda, akademik makaleler, kitap bölümleri, dergiler ve tezler taranmıştır. Ayrıca, dönemin moda ve tasarım dergileri, katalogları ve arşiv materyalleri de literatür taramasına dahil edilmiştir.

Doküman Analizi: Araştırma, döneme ait tekstil baskı desenlerine odaklanmıştır. Bu amaçla, döneme ait baskı tasarımları, tekstil örnekleri ve sanat eserleri belge analizi yöntemiyle incelenmiştir. Bu materyaller, müzeler, arşivler, koleksiyonlar ve dijital veri tabanlarından toplanmıştır.

Bulgular

Yapılan çalışmadan elde edilen bulgular ışığında, 1960-1970 yılları arasındaki çoğu tekstil baskı desen örnekleri incelenmiş, dönemin dikkat çeken ve etkili olan seçili baskı tasarımları üzerinde durularak analizleri yapılmıştır. Analizler, dönemin sosyo-kültürel, sosyo-ekonomik teknolojik ve sanatsal bağlamında tartışılıp renk kullanımındaki değişimler ile bu değişimlerin moda, estetik ve kültürel trendler üzerindeki etkileri ayrıntılı bir şekilde incelenerek tablo haline getirilmiştir.

1960-1970 Arasındaki Yıllara Ait Tekstil Baskı Desen Örnek ve İncelemeleri

Baskı desenlerindeki değişimin hem teknolojik gelişmeler hem de kullanım alanlarının çeşitlenmesiyle yakından ilişkili olduğu görülmektedir. Geçmişte blok baskı gibi geleneksel yöntemlerle başlayan baskı teknikleri, zamanla gelişen teknoloji ve zanaat becerileriyle farklı yöntemlere dönüşmüştür. Özellikle 1960 ile 1970 yılları aralığı, tekstil sektöründe büyük değişimlere tanıklık ettiği bir dönem olarak bilinir. Bu dönemde sanat, tasarım ve moda dünyasında çeşitli akımların etkisiyle tekstil baskı desenlerinde özgün ve deneysel yaklaşımların ön plana çıktığı görülmüştür.

1960-1970 yılları arasında öne çıkan örnekler, baskı desenlerinde belirli renk kombinasyonları, desen motifleri ve stilistik öğelerin öne çıktığı döneme işaret eder. Bu dönemde canlı ve pastel tonların yanı sıra geometrik ve soyut desenlerin popüler olduğu görülmüştür. Aynı zamanda bu yıllarda doğa motifleri ve etnik desenler tekstil baskılarında sıkça kullanılmıştır. 1960-1970 yılları, özgün, estetik ve sanatsal yaklaşımların yansıtıldığı, tekstil tasarımında farklı bakış açısının ortaya çıktığı bir dönemi temsil etmektedir. Renkler ve desenler, tekstil baskılarında ifade gücü ve yaratıcılığın birleştiği önemli öğeler olarak günümüzde de tasarım dünyasında önemini korumaktadır.

Resim 2. Barbara Brown, Country Bunch, 1961

Resim 3. Barbara Brown, Complex, 1968

Resim 4. Barbara Brown, Decor, 1969 (URL 2)

Resim 5. Emilio Pucci, baskılı ve boncuk işlemeli kısa elbise, 1966 (Yunjeong, O., 2010, s.71)

1960'larda teknolojik gelişmeler tasarım-üretim yöntemlerinde değişime yol açmıştır. Bu yıllarda tasarımda geleneksel estetik algıların yerini teknoloji ve uzay bilimi ile ilgili gelişmeler almıştır. Ekonomik olarak refaha ulaşmış olan toplumun tüketici genç kitlesinin kendine özgü, özgür ruhlu barışçıl yaşam felsefesi, tekstil modasına yön veren öğeler olmuştur (Yapp, 2005, s.14). Uzayla ilgili bilimsel çalışmalar tekstil modasını etkilemiş, uzay çağı motiflerini ön plana çıkarmıştır. Aynı dönemlerde çağdaş sanatın gücü Op-Art'ın optik etkilerine dikkatleri çekmiştir. Gençleri hedef alan uyuşturucu kullanımıyla ortaya çıkan varsanım görüntüleri ve bu algı sonucu görülen canlı, parlak, hatta göze batan "psikedelik renkler" baskı desenli kumaş modasını etkilemiştir. Dönemin kumaş desenleri farklı psikoloji ve temaları yansıtmaktadır.

1960 ve 1970 yılları arasında Soyut Ekspresyonizm, Pop Sanatı ve Optik Sanat gibi çağdaş sanat akımlarının, tekstil modasına renk ve aynı zamanda biçim anlayışı olarak yansımaları görülmektedir. Tasarımcılar, bu dönemim Optik sanat yapıtlarından etkilenecek tasarımlarında, desen, ışık, renk ve kompozisyon üslubundan yararlanarak kendi desen koleksiyonlarını oluşturmuşlardır. Bu etkide ilk örnekleri veren modacılar arasında Andre Courreges, Mary Quant, Pierre Cardin, Paco Rabanne gibi modacıların isimleri verilebilmektedir (Gezicioglu ve Uslu, 2019, s.1553).

Sanat ve tasarım alanları arasındaki yakın ilişki, 1960'ların tekstil tasarımlarında açıkça görülmektedir. Açık plan mimarlık, tekstil tasarımını cesaretlendirmiştir ve desenler giderek daha etkileyici ve geometrik hale gelmiştir. 1960'lı yılların başında optik sanat alanında öncü bir isim olan Bridget Riley'in renk ve şekil keşfi, basit formlara ve tekrarlara odaklanması ve benzer şekilde Victor Vasarely'in op sanat eserleri moda dünyasına ilham kaynağı oldu (Gezicioglu ve Uslu, 2019, s.1551). Ancak Soyut Sanat ve Optik sanat on yıl boyunca egemenliğini koruyamamıştır. 1965'e gelindiğinde, Pop Art moda konumuna gelmiştir. Bununla birlikte psikedelik tasarımlar gelmiş ve etnik desenlere olan ilgi artmıştır (Thoreson, 2016, s.46).

Geniş kitlelerin ilgisini çeken, yeni görsel ve literatür dilin yaratılmasına önayak olan sanatsal hareketler, Op Art, Pop Art, Kavramsal Sanat, Happening ve Soyut Resim gibi terimlerle tanımlanan çağdaş sanat akımlarının ortaya çıkartarak, sanat ve tasarım dünyasında yenilikçi bir evrimi tetiklemiştir (İpşiroğlu, 1993, s.102).

Moda endüstrisi için hızlı ve dinamik bir dönemi temsil eden 1960'lı yıllarda, gençlerin geliri İkinci Dünya Savaşı'nın sonrasında en yüksek seviyeye ulaşmıştır. Artan ekonomik güçleri, yeni bir kimlik arayışının duygusunu ve bunu ifade etme ihtiyacını körüklemiş ve moda trendlerinin kısa sürede değişerek gençlik kültürünün moda üzerinde belirleyici bir etkiye sahip olmasına yol açmıştır. Bu dönemin toplumsal değişimleri, gençlerin kültürel ve sosyal anlamda özgünlük ve farklılık arayışına

yönelik taleplerini arttırmıştır. Moda, artık sadece seçkin kesimin ilgisini çekmekle kalmamış, gençlerin kimlik arayışına ve ifade özgürlüğüne hitap ederek daha geniş bir kitleye yayılmıştır. Moda dünyası da bu değişen taleplere cevap vermek zorunda kalmış ve hızla değişen trendlerin önemli olduğu bir dönem başlamıştır (Odabaşı, 1999, s.95).

Popüler kültürün ve müziğin moda üzerindeki etkisi de 1960'lı yıllarda belirgin hale gelmiştir. The Beatles, The Rolling Stones gibi ünlü gruplar, sahne kostümleri ve giyim tarzlarıyla gençler arasında moda ikonları haline gelmişlerdir. Moda endüstrisi, gençlerin bu müzikal akımlara olan hayranlığını yansıtan modeller ve tasarımlarla dolu koleksiyonlar sunarak gençlere hitap etmiştir (Oh, Y. J., 2010, s.65).

Gençlerin, geleneksel giyim normlarından uzaklaşıp kendi tarzlarını oluşturma isteği, moda endüstrisinin daha genç, enerjik ve özgün tasarımlara yönelmesine yol açmıştır. 1960'ların modası, renkli ve desenli giysiler, mini etekler, dar paçalı pantolonlar cesur ve dikkat çekici odak parçalarıdır. Bu dönemde "Swinging Sixties" olarak adlandırılan hareket, modayı ve popüler kültürü etkileyen önemli bir akım olmuştur (Armstrong, 2014, s.10).

Moda endüstrisi, artık sadece 'yetişkin' stilleri kopyalamayan, gençler için tasarımlar yaratarak hızla yanıt veren bir sürece girmiştir. Beatnikler ve Modlar ("Modernistler"in kısaltması) özellikle 1960'ların başlarında etkiliydi. Amerikan ruhuna ve R&B müziğine olduğu gibi, Avrupa tarzı kıyafetlere, yüksek etkili renk ve çizgilerle, kendini adanmış olan Mods, gençlerin zevklerine her yerde odaklanmaya yardımcı olmuş ve The Who, The Small Faces ve The Beatles gibi grupların görünümüne ilham vermiştir (Oh, Y. J., 2010, s.66).

Resim 7

Karl Ferris tarafından fotoğraflanan, 1960'lar karşı kültürüne ait görseller. (URL 3)

Resim 6

Resim 8

Resim 8: Karl Ferris tarafından fotoğraflanan, 1967'de Hampstead, Londra'da hazırlanmış Jimi Hendrix posterleri. (URL4)

Mick Jagger, Jimi Hendrix ve Keith Moon gibi ünlülerin giysilerinde de bu etkiler görülmektedir (Resim 6, 7, 8, 9). Londra'da bulunan, 1960'ların karşı kültürünü ateşleyen en etkili mağazalarından

olan Hung On You, Granny Takes A Trip, Biba, Apple Boutique, Apple Tailoring, Mr Fish, Dandie Fashions, Quorum mağazaları yenilenmiştir. Büyük boy yakalar, deneysel grafikler, gösterişli çiçekler ve çarpıcı terzilikleriyle o döneme ait en tanınmış giysiler halen sergilenmektedirler (URL 4).

1960'lı yılların moda trendlerinin yansımalarını görsel medya üzerinden incelediğimizde, dönemin film, müzik albüm kapakları, gazete ve moda dergilerinin görsellerindeki moda tasarımlarında belirli özelliklerin öne çıktığı görülür. Bu dönemde moda endüstrisi, gençlerin kimlik arayışlarına hitap eden cesur ve dikkat çekici tasarımlarla dolu bir dönemi temsil eder (Germaner, 1960, s.7-8).

Baskı desenleri de dönemin moda anlayışında önemli bir yer tutar. Çizgili, çiçekli, geometrik ve optik desenler, 1960'lı yılların popüler baskı desenlerinden bazılarıdır. Bu desenler, giysilerde hareketlilik ve canlılık katarken, gençlerin özgün ve farklı bir tarz oluşturma arayışlarına da cevap vermiştir. Özellikle siyah ve beyaz desenler, siyah elbiselerle kombinlendiğinde ikonik bir görünüm yaratmış ve Audrey Hepburn gibi ünlü isimlerin tarzını etkilemiştir.

1960'ların ortalarında, rotasyon baskı yöntemi geliştirilmiş ve kısa süre içinde tekstil baskısı için tercih edilen yöntem haline gelmiştir. Bu yenilik sayesinde düz şablonla baskı yerine, tasarımları kumaşa hızla aktaran silindirik şablon kullanılmaya başlamıştır. Rotasyon baskı yönteminin diğer tekniklere göre birçok avantajı vardır. Bu makine, geleneksel düz baskı makinesinden daha az yer kaplıyordu ve aynı anda çok renkli baskı yapılmasına izin vermekteydi (Kerry, 2007, s.24-26).

Baskı tekniklerindeki bu gelişme sayesinde dönemin elbiseleri genellikle kontrast renklerde baskılı veya canlı düz renklerden oluşmuştur. Renklerin eşzamanlı kontrastının moda tasarımlarında kullanılması, giysilerin canlı ve enerjik bir görünüm kazanmasına katkı sağlamıştır. Siyah-beyaz kombinasyonları, özellikle siyah ve beyaz çizgili veya geometrik desenlerle sıkça tercih edilmiştir. Siyah ve beyaz, dönemin modasında sofistike bir zarafetin ifadesi olarak önemli bir rol oynamıştır.

Renk seçimlerinde parlak turuncu, pembe ve çimen yeşili tonları da sıklıkla kullanılmıştır. İnsanların duyuşsal tepkisinde pozitiflik duygularını uyandırmakta bir rengin tonunun ne kadar parlak olduğu ile ilgisinin olduğu araştırmalarca kanıtlanmıştır (Durrani, Ninimaki, s.222). Bu canlı renkler, dönemin gençlerin enerjik ve özgün tarzlarını ifade etme isteklerine hitap eden seçimler olarak öne çıkmıştır. Özellikle modanın eğlenceli ve özgür ruhunu yansıtan bu renkler, moda dünyasında heyecan verici bir döneme işaret eder. Dönemin medya ve moda yansıyan görselleri, 1960'lı yılların moda anlayışının gençlik, özgünlük, renklilik ve enerji dolu bir dönemi temsil ettiğini gösterir. Moda endüstrisi, bu dönemde gençlerin kültürel ve toplumsal arayışlarına cevap veren tasarımlarla onların hayatlarına renk ve anlam katmıştır.

Resim 9. 1960'ta mini etek ve mini elbiseyi icat eden tasarımcı Lucien David LANGMAN'a ait giysi tasarımları. Dünya çapında en çok giyilen ve kopyalanan modeller arasındadır. (URL 5)

1960'larda ikonik olarak yerini alan Mary Quant'ın tasarımları mini etek modasının yanında canlı ve karmaşık baskı desenli elbiseleri ile dönemin önemli giysi parçaları olmuştur. Renkli çiçek

desenleri, geometrik şekiller, soyut motifler ve optik illüzyonlar, Quant'ın elbiselerinde sıkça kullanılan baskı desenleridir. Bu desenler, moda dünyasında hareketlilik, enerji ve yenilik getirmiştir. Aynı zamanda, gençlerin özgün tarzlarını ifade etme isteğine de uygun bir şekilde cevap vermiştir.

Mary Quant'ın baskı desenli elbiseleri, ünlü isimler ve gençler arasında büyük bir popülerlik kazanmıştır. Dönemin müzik grupları ve ünlü isimlerinin de Mary Quant tasarımlarını giymesi, onun moda dünyasında önemli bir etkiye sahip olduğunu gösterir. Quant, moda endüstrisindeki yaratıcı ve özgün yaklaşımıyla gençlerin kimlik arayışlarını ve modadaki değişimleri şekillendiren önemli bir figür olmuştur.

Resim 10. Mary Quant'ın 1960'lara ait giysi tasarım örneği.

Mini elbise, Mary Quant, 1967, Victoria&Albert Müzesi, Londra. (URL 6)

Mary Quant'ın mini etekler ve baskı desenli elbiseleri, 1960'lı yılların modasının enerjik, eğlenceli ve özgün ruhunu yansıtır. Onun tasarımları, modanın sınırlarını zorlayarak ve geleneksel kalıpları yıkarak, gençlerin giyim tarzlarında önemli bir dönüm noktası olmuştur.

Resim 11. Vogue US September 1964, by David Bailey. **Resim 12.** Vogue Italia April 1965, by David Bailey. (URL 7)

Ünlü moda dergisi olan Vouge'un 1964 Eylül ve 1965 Nisan kapaklarında görülen moda Fotoğrafçısı David Bailey tarafından fotoğraflanmış olan 60'lı yıllara ait baskı desenleri (URL 7).

Betsey Johnson'ın 1966'da tasarladığı üç elbisenin geometrik desenleri, ilk kez 1964'te Time dergisinde, resimdeki göz yanıltıcı optik illüzyonları tanımlamak için kullanılan Op Art'a gönderme yapmıştır. 1950'lerin minimalist etkisiyle düz ve sade giysi formlarında kullanılan 1960'ların Op Art ve Pop Art etkili baskılı kumaş tasarımlarındaki renk geçişleri ile üç boyutlu ve dinamik bir etki yakaladığı görülmektedir (Resim 14).

Resim 13. Betsey Johnson'a ait geometrik desenli giysiler. (URL 8)

1960'ların Tekstil Baskı Desenlerinde Renk Analizi

İnsanlar gördükleri renkleri anlama çabası sadece felsefi bir anlam arayışından öte, aynı zamanda sanat, tasarım, ticaret ve pazarlama gibi pek çok pratik alandaki kullanımını kapsar. Renk kullanımları kültürler arası etkileşimler, sanat akımları, bilimsel keşifler ve teknolojik ilerlemelerle şekillenir (Rolf G. Kuehni, A. Schwarz, 2008, s.480).

Değişen renk kullanımları moda için önemli bir ilham kaynağı olmuş ve moda dünyasının evrimine katkıda bulunmuştur. Moda tasarımları genellikle bir toplumun kültürünü ve değerlerini yansıtarak şekillenir. Yeni üretim teknikleri, daha önce mümkün olmayan desenlerin ve renk kombinasyonlarının ortaya çıkmasına olanak tanıyabilir. 1960'larda Tekstil endüstrisindeki gelişmeler, baskı tekniklerini de etkilemiştir. Rotasyon baskının ortaya çıkışıyla, kumaşlara daha karmaşık desenlerin ve renk kombinasyonlarının uygulanması sağlanmıştır. Bu da moda tasarımcılarına daha özgür ve yaratıcı bir alan sunarak dönemin tasarımlarını zenginleştirmiştir.

Teknolojik ilerlemeler, renk sabitleme ve kumaş dayanıklılığı konularında önemli gelişmeler getirmiştir. Renklerin yıpranması ve solması konusunda daha dirençli kumaşlar üretilerek renklerin desen tasarımlarında daha parlak ve özgür kullanımlarının gelişmesi sağlamıştır.

Bu parametreler doğrultusunda 1960'lara ait bazı tekstil baskı desenlerindeki renk ögelerinin analiz ve yorumları tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Tekstil baskı desenleri renk analizi tablosu

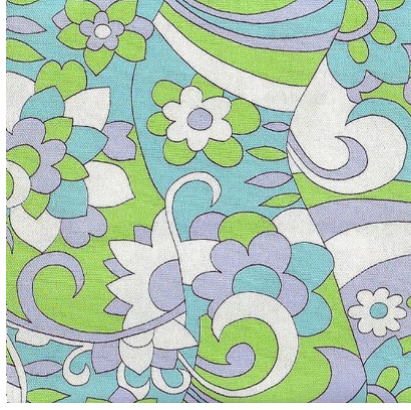
Tekstil Baskı Desen Görseli	Görsel Renk Çözümlemesi	Analiz ve Yorum
<p>Resim 14. Emilio Pucci'nin (1914-1992) yoğun renkli baskıları, modadaki en kolay tanınabilir "imzalarından" biridir (URL 9).</p>		<p>Görseldeki tekstil baskı deseninde (Resim 15) mavi, yeşil, pembe, kırmızı renkler ve siyah konturlar görülmektedir.</p> <p>Desende yer alan siyah konturlar, renklerin daha öne çıkmasını sağlayarak görsel bir derinlik oluşturmaktadır.</p> <p>1960'ların sonlarının moda anlayışını ve o dönemde popüler olan psikedelik sanat akımının estetik özelliklerini yansıtan bu desen, genellikle zıt renklerin cesur kullanımı, akışkan ve soyut formlar ile karakterizedir.</p> <p>Desende görülen geometrik şekiller ve dairesel motifler, optik sanatın etkilerini akla getirir. Bu etki, çeşitli şekillerin ve renk bloklarının tekrarıyla elde edilmiştir.</p>
<p>Resim 15. Bernard Nevill tarafından liberty için tasarlanan Bengal Kumaş Tasarımı, 1969. Fotoğraf: Liberty Fabric Limited (URL 10).</p>		<p>Görseldeki tekstil baskı deseninde (Resim 16) pembe, yeşil, mor, sarı, beyaz ve siyah renkler kullanılmıştır.</p> <p>Morun derin tonları, o dönemde popüler olan psikedelik sanatın etkisini ve mistik yanılsamaları temsil eder. Bu renkler, genellikle içsel bilinci ve spiritüel deneyimleri vurgulayan bir atmosfer yaratmada kullanılır.</p> <p>Parlak sarı ve canlı yeşil gibi sıcak renkler, 1960'larda gençlik kültürünün dinamizmini ve doğaya olan özlemini simgelerken, pembe ve kırmızı tonları, toplumsal normlara meydan okuyan ve ifade özgürlüğünü benimseyen Pop Art'ın etkisini yansıtır.</p> <p>Desendeki siyah ve beyaz alanlar, renkler arasındaki kontrastı artırarak desenin belirginleşmesini sağlar. Bu kullanım, kompozisyonun bütününde bir denge unsuru olarak işlev görür ve aynı zamanda 1960'ların grafik tasarımındaki minimalist yaklaşıma bir örnektir.</p>

		<p>Desenin renkleri, 1960'ların genel estetik değerlerini ve toplumsal değişimlerle olan ilişkisini somutlaştırmaktadır.</p>
 <p>Resim 16. Emilio Pucci ipek eşarp tasarımı (URL 11).</p>	 <p>Görseldeki tekstil baskı deseninde (Resim 17) mor, mavi, pembe, sarımsı yeşil, sarı, turkuaz, kırmızı turuncu renklerle birlikte siyah ve beyaz kullanımı da görülmektedir.</p> <p>Bu desen, 1960'lar ve 1970'lerin grafik tasarımına özgü canlı renkler ve soyut formların kullanımını sergilemektedir. Desende yer alan parlak renkler, dönemin pop sanatı ve psikedelik sanat akımlarının etkisini yansıtmakta ve o dönemin özgürlükçü ruhu ile ifade özgürlüğünün bir simgesi olarak karşımıza çıkmaktadır. Desendeki renkler arasındaki yüksek kontrast görsel bir çekicilik ve dinamizm yaratırken, renklerin psikolojik ve duygusal etkilerini de ortaya koymaktadır.</p> <p>Desendeki soyut imgeler ve semboller, 1960'ların karşı kültür hareketlerinin ve gençlik kültürünün sanat üzerindeki etkilerini akla getirir.</p>	<p>Görseldeki tekstil baskı deseninde (Resim 18) turkuaz, mor, kahverengi ve kırmızı turuncunun farklı tonlarıyla beyaz kullanımıdır.</p> <p>Renk paleti, hem canlı hem de düşük doygunluktaki tonların dengeli kullanımı ile dikkat çekmekte olup, kullanılan mavi, kahverengi, kırmızı turuncunun tonları ve beyaz, 1960'lar moda tasarımında yaygın olan renk paletini ve yenilikçi yaklaşımlarını yansıtmaktadır.</p> <p>Kenar süslemeleri ve desen içindeki ince detaylar, 1960'ların tekstil tasarımındaki titiz işçiliğe ve detaylara olan ilgiyi göstermektedir. Bu dönemde, baskı teknolojilerinin gelişmesiyle birlikte, karmaşık ve ayrıntılı desenlerin üretimi kolaylaşmıştır.</p>
 <p>Resim 17. 1971 yapımı Emilio Pucci'ye ait pamuk gabardin kumaştan "Quadrifoglio" baskılı eşarp (URL 12).</p>		

<p>Resim 18. Emme Piaci'ye ait büyük çiçek eşarp (URL 13).</p>	<p>Resim 19. Zika Ascher'a ait mohair kumaş üzerine çiçekli baskı, Vogue, Ocak 1962 (URL 14).</p>	<p>Görseldeki tekstil baskı deseninde (Resim 19) turuncu, kırmızı, pembe renk tonlarıyla birlikte beyaz ve siyah kullanılmıştır.</p> <p>Bu desende kullanılan renkler arasındaki belirgin kontrast, 1960'lı yılların cesur renk paleti ve yenilikçi ruhunu yansıtmaktadır. Ayrıca, siyah arka plan üzerine yerleştirilen canlı renkler, dönemin pop sanatından etkilenen görsel algı oluşturmuştur.</p> <p>Büyük çiçek motifin kullanımı, dönemin doğadan ilham alan tasarım anlayışını yansıtmaktadır.</p> <p>Desende yer alan siyah- beyaz ince detaylar 1960'lara özgü, izleyicinin gözünde hareket yanılsaması yaratma amacını güden optik sanatın etkilerini hissettirmektedir.</p>
<p>Resim 20. Juliet Glyn-Smith tarafından Conran Fabrics için üretilen serigrafi</p>	<p>Resim 21. Görseldeki tekstil baskı deseninde (Resim 21) mavinin açık ve koyu tonlarıyla birlikte mor, turuncumsu sarı ve kahverengi kullanılmıştır.</p>	<p>Görseldeki tekstil baskı deseninde (Resim 20) turuncu, kırmızı, pembe renk tonlarıyla birlikte beyaz ve siyah kullanılmıştır.</p> <p>1960'lı yılların estetik ve tasarım ilkelerine uygun bir biçimde oluşturulmuş olan bu desendeki çiçek motifleri, genellikle 1960'ların psikedelik ve pop sanat akımlarıyla ilişkilendirilen, doğal dünyanın yeniden yorumlanması olarak karşımıza çıkmaktadır.</p> <p>Bu tarz çiçek motifleri, 1960'ların ortasında popülerleşen doğal form ve yapıların basitleştirilmiş ve geometrikleştirilmiş tasvirlerini yansıtmaktadır.</p>
<p>Resim 21. Görseldeki tekstil baskı deseninde (Resim 21) mavinin açık ve koyu tonlarıyla birlikte mor, turuncumsu sarı ve kahverengi kullanılmıştır.</p>	<p>Resim 22. Görseldeki tekstil baskı deseninde (Resim 22) mavinin açık ve koyu tonlarıyla birlikte mor, turuncumsu sarı ve kahverengi kullanılmıştır.</p>	<p>Görseldeki tekstil baskı deseninde (Resim 21) mavinin açık ve koyu tonlarıyla birlikte mor, turuncumsu sarı ve kahverengi kullanılmıştır.</p> <p>Desenin renk paletindeki koyu mavi ve mor tonlarının yanı sıra, çiçeklerin merkezinde kullanılan sıcak sarı ve kahverengi tonları, dönemin tipik kontrast kullanımını sergilemektedir. Çiçek motiflerinin tekrar eden düzeni, dönemin teknolojik ilerlemelerinin etkisiyle mümkün olan seri üretim ve</p>

<p><i>baskılı keten kumaş. Londra, birleşik krallık, 1965 (URL 15).</i></p>		<p>baskı yöntemlerinin bir sonucu olarak görülebilir.</p>
 <p>Resim 21. Hann, M. A., & Powers, K. (2009), s.214.</p>		<p>Görseldeki tekstil baskı deseninde (Resim 22) pembe, turuncu ve kırmızı turuncunun açık- koyu tonları kullanılmıştır.</p> <p>Desendeki renk paleti, 1960'lar modasına özgü cesur ve parlak tonların kullanımını sergiler. Burada kırmızı-turuncu arka plan üzerine yerleştirilen sıcak pembe ve turuncu tonları, dönemin renk teorilerinin ve psikolojisinin bir yansıması olarak değerlendirilebilir. Söz konusu renkler, dönemin genel olarak optimist ve enerjik ruhunu yansıtmakta olup, aynı zamanda psikedelik sanatın etkisi altında kalan görsel bir dilin parçasıdır.</p> <p>Bu desen, 1960'lı yılların baskı teknikleri ve estetik anlayışını yansıtan öğelerle zenginleştirilmiştir.</p>
 <p>Resim 22. 1960 yıllarına ait pamuklu dokuma kumaş üzerine baskılı kumaş (Url 16).</p>		<p>Görseldeki tekstil baskı deseninde (Resim23) kırmızı turuncu, sarımsı turuncu, turkuaz, yeşil, morun açık tonu ve beyaz kullanılmıştır.</p> <p>Sarı tonları, 1960'larda popüler olan optimist ve canlı renk paletlerinin bir parçasıdır ve sıklıkla gençlik kültürü ile ilişkilendirilmiştir. Bu desende yer alan göz alıcı sarımsı turuncu arka plan, dönemin tipik enerjik ve parlak renk seçimini sergilemektedir.</p> <p>Çiçek motiflerinin basit, stilize edilmiş formu ve cesur renk kontrastları, 1960'ların pop sanatının etkilerini göstermektedir.</p> <p>Desendeki çiçeklerin düzensiz yerleşimi ve serbest formları, dönemin kültürel kodlarını, estetik tercihlerini, renk ve form kullanımını yansıtan zengin bir görsel dil içermektedir.</p>

 <p>Resim 23. 1960 yıllarına ait Emilio Pucci baskı deseni (URL 17).</p>	 <p>Resim 24. 1960 yıllarına ait Emilio Pucci baskı deseni (URL 17).</p>	<p>Görseldeki tekstil baskı deseninde (Resim24) pembe, sarı, mavi ve yeşilin açık ve koyu tonlarıyla beyaz kullanılmıştır.</p> <p>Yeşil, mavi ve sarı gibi renklerin cesur kullanımı, dönemin pop sanatının etkisini gösterir. Bu renkler aynı zamanda, dönemin genel olarak optimist ve dinamik ruhunu da yansıtmaktadır. Bu canlı renkler, dönemin tasarım dünyasındaki ifade özgürlüğünü göstermektedir.</p> <p>Desendeki büyük ölçekli çiçek motifi ve yaprakların stilize edilmiş şekilleri, doğanın sanatsal bir ifade olarak kullanımının yanı sıra, dönemin sanat ve tasarımındaki form ve çizgiye olan deneysel yaklaşımlarını da gösterir.</p> <p>1960'ların tasarımında sıklıkla rastlanan tekrar ve ritim öğeleri bu desende de bulunmaktadır.</p>
 <p>Resim 25. 1960 yıllarına ait Emilio Pucci baskı deseni (URL 17).</p>	 <p>Resim 26. 1960 yıllarına ait Emilio Pucci baskı deseni (URL 17).</p>	<p>Görseldeki tekstil baskı deseninde (Resim 25) turuncu, pembe, kırmızı, mor ve yeşille birlikte, yer yer beyaz alanlar ve siyah konturler görülmektedir.</p> <p>Desende kullanılan turuncu, pembe, mor ve kırmızı parlak renkler; dönemin psikedelik sanatının ve pop sanatının ayırt edici özelliklerini yansıtmaktadır.</p> <p>Renkler arasındaki zıtlık, kompozisyonun görsel etkisini artırmakta ve desene bir dinamizm kazandırmaktadır. Özellikle, turuncu ve pembe gibi sıcak tonların yanı sıra soğuk mor tonun kullanımı, görsel bir çarpıcılık yaratmaktadır.</p>

Resim 25. Emilio Pucci'nin doğudan ilhamla tasarladığı baskı desenleri (URL 17).

Görseldeki tekstil baskı deseninde (Resim 26) mor, turkuaz ve yeşilin en açık tonları ile yer yer beyaz alanlar ve siyah kontürler görülmektedir.

Renkler arasındaki kontrast, dönemin grafik tasarımındaki yenilikçi yaklaşımları ve renk teorilerini yansıtmaktadır. Pastel tonlar, dönemin genelinde görülen yumuşak ve hafif hissi verirken, canlı renkler dönemin enerjisini ve optimizmini temsil eder.

Çiçek motiflerinin iç içe geçmiş ve dalgalandırılmış şekilde düzenlenişi, 1960'larda özellikle tekstil ve moda tasarımlarında yaygın olan psikedelik sanatın etkisini akla getirmektedir.

Resim 26. Emilio Pucci'nin doğudan ilhamla tasarladığı baskı desenleri (URL 17).

Görseldeki tekstil baskı deseninde (Resim 27) pembe, turkuaz ve yeşilin tonları ile ekru kullanılmıştır.

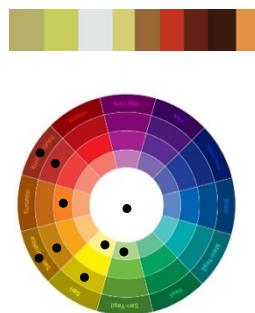
Yeşil, mavi ve pembe gibi renklerin uyumlu ve dinamik kullanımı, dönemin optimist ve özgürlükçü ruhunu yansıtan bir palet oluşturmaktadır.

Desenin genel kompozisyonu, dönemin psikedelik sanatının ve Art Nouveau'nun akıcı çizgilerinin ve organik formlarının bir yansımasıdır.

Renk kullanımı, desenin içindeki organik şekilleri vurgularken aynı zamanda bu şekillerin görsel olarak birbirinden ayrılmasını sağlar. Bu sayede, izleyicinin gözünde bir hareket ve derinlik hissi yaratılmış olduğu görülmektedir.

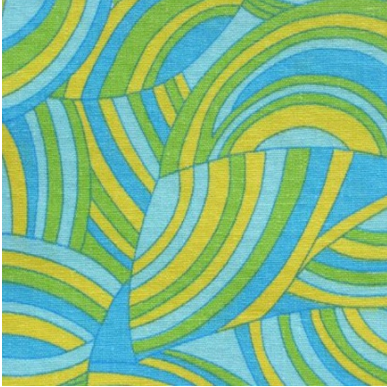

Resim 27. Emilio Pucci'nin ipek krep kumaş üzerine baskılı, kapüşon ve bikinisini olan uyumlu 'Barracano' adlı tasarımı, 1965 (URL 18).

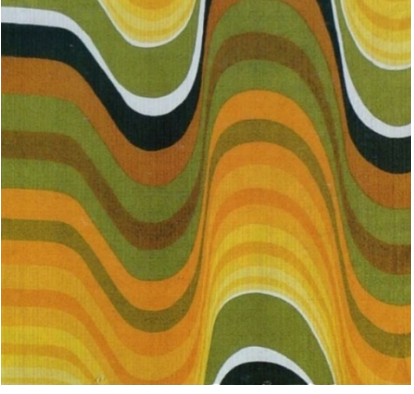

Görseldeki tekstil baskı deseninde (Resim 28) sarımsı yeşil, sarı, turuncu ve kızıl turuncunun tonlarıyla birlikte beyaz kullanılmıştır.

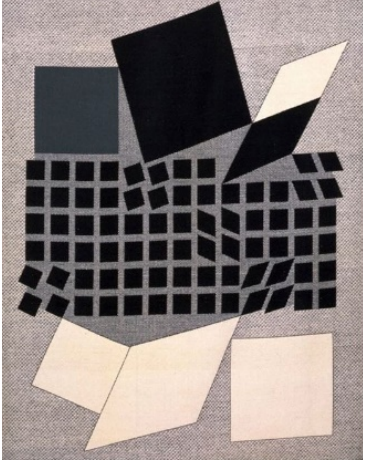

Renk paleti, 1960'ların özgürlükçü ruhunu ve normları yıkan yaklaşımını simgeleyen, koyu kahverengiden parlak sarıya, kırmızımsı turuncudan, yeşil tonlarına kadar geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır. Renklerin cesur kullanımı ve birbiriyle olan kontrastı, görsel bir çekicilik ve derinlik yaratırken, dönemin moda ve sanat

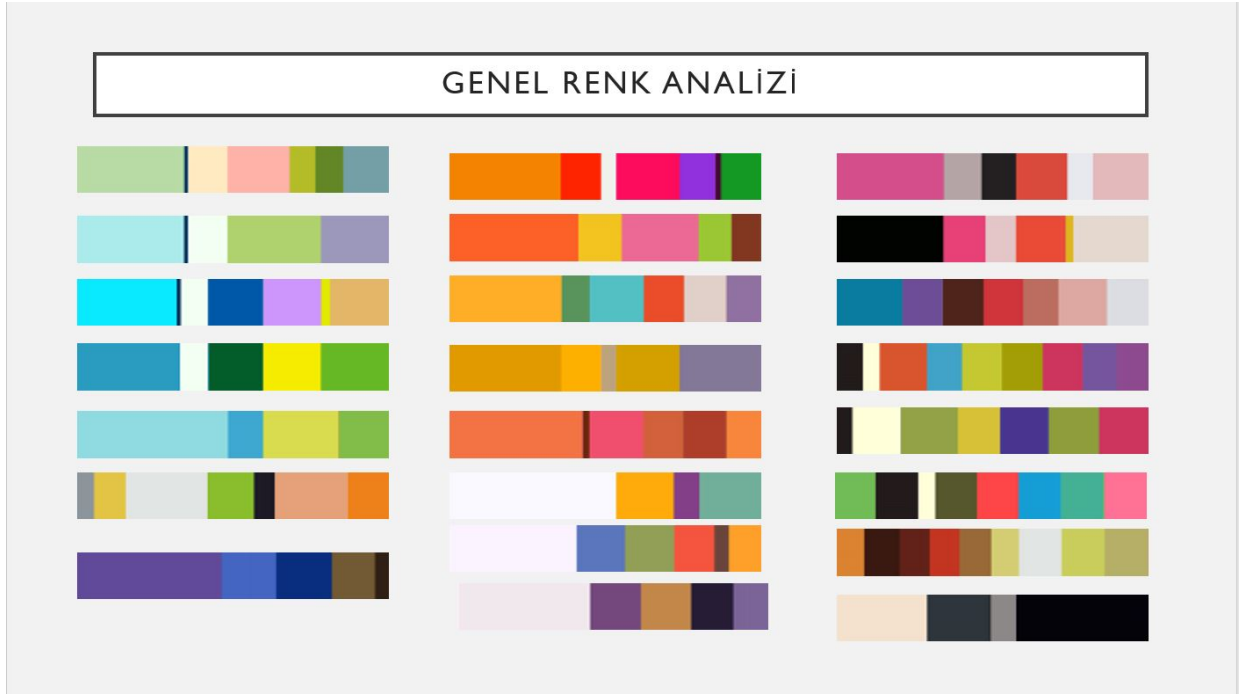
		<p>dünyasındaki yenilikçi ruhunu yansıtmaktadır.</p> <p>Desen ve renk kullanımı psikedelik ve optik sanatın özelliklerini taşımaktadır.</p>
 <p>Resim 28. Emilio Pucci'nin Floransa şehrinde ilham alarak yapmış olduğu düşünülen el boyama eşarp tasarımı (URL 19).</p>	 <p>Resim 29. Emilio Pucci, Pskikedelik akım etkisinde tasarlanmış baskı tasarımı örneği (URL 17).</p>	<p>Görseldeki desende (Resim 29) sarımsı neon yeşil, koyu yeşil, sarı ve turuncunun tonlarıyla birlikte siyah, beyaz, açık ve koyu gri kullanılmıştır.</p> <p>Tasarım, bir yanda organik ve akıcı çiçek motifleri, diğer yanda ise geometrik ve soyut şekilleri kapsayan iki farklı görsel dilin birleştirilmesiyle oluşturulmuştur.</p> <p>Zarif kıvrımlarıyla Art Nouveau etkisini çağrıştıran çiçek desenleri, 1960'larda popüler olan doğa temalı desen anlayışına işaret etmektedir. Sol tarafta doğal formların stilize edilmiş canlı, hareketli, zarif görünümü, sağ tarafta optik sanata özgü düz çizgiler, sert açılar ve lüminesans kontrastı oluşturan renklerle geometrik desen görülmektedir. Tasarımın genelindeki lüminesans renk kontrastları, dönemin moda tasarımında sıkça rastlanan dinamizmi ve enerjiyi yansıttığı görülmektedir.</p>
 <p>Resim 29. Emilio Pucci, Pskikedelik akım etkisinde tasarlanmış baskı tasarımı örneği (URL 17).</p>	 <p>Resim 29. Emilio Pucci, Pskikedelik akım etkisinde tasarlanmış baskı tasarımı örneği (URL 17).</p>	<p>Görseldeki tekstil baskı deseninde (Resim 30) turkuaz, sarı, sarımsı turuncu, lila, pembe ve mavi tonlarıyla birlikte beyaz kullanılmıştır.</p> <p>Desende 1960'lara özgü renklerin cesur kullanımı, görsel algıyı zorlayan ve genişleten sanatsal ifadeleriyle bilinen optik sanat ve psikedelik sanatın etkisine işaret etmektedir. Mavi, pembe ve sarı gibi renklerin bir araya gelmesi, dönemin tipik renk patlamalarını ve enerjik paletini yansıtmaktadır. Bu renkler, aynı zamanda o dönemin gençlik kültürünün dinamizmi ve sosyal değişime olan özlemini de simgelemektedir. Desenin akıcılığı ve renklerin armonisi, 1960'ların özgürlükçü ruhuna ve sınırları zorlayan sanat anlayışına bir övgü olarak yorumlanabilir.</p>

 <p>Resim 30. Paisley deseninden ilham alınarak 1960'larda psikedelik akımın etkisiyle yeniden yorumlanan baskı deseni (URL 17).</p>		<p>Görseldeki tekstil baskı deseninde (Resim 31) turkuaz, mavi, sarımsı yeşil ve sarı kullanılmıştır.</p> <p>Renk paleti mavi, yeşil ve sarı tonlarından oluşuyor ve bu renklerin yan yana kullanımı, göz alıcı ve canlı bir görsel etki yaratır. Optik sanatın etkisi altında, desenler izleyicinin gözünde bir hareket illüzyonu oluşturacak şekilde düzenlenmiştir. Bu illüzyon, dalgaların ve eğrilerin yönüyle ve renklerin yoğunluğuyla artırılmıştır, bu da desenin dinamizmini ve enerjisini artırır. Desen ve renkler optik sanat etkisinin yanı sıra psikedelik özellikler taşımaktadır.</p>
 <p>Resim 31. 1960 yıllarına ait baskılı kumaş deseni (URL 17).</p>		<p>Görseldeki tekstil baskı deseninde (Resim 32) sarımsı yeşil, sarı, kırmızı turuncu, pembe ve kahverengi kullanılmıştır.</p> <p>Renk paleti, parlak ve canlı tonları ile dikkat çeker; neon renklerin kullanımı, o dönemin sanat ve tasarım alanında gözlenen yenilikçi ve cesur yaklaşımı yansıtır.</p> <p>Desenin karmaşık ve iç içe geçmiş zikzakları, izleyiciyi sürekli olarak yeni şekiller ve renkler arasında yeni ilişkiler keşfetmeye teşvik etmektedir. Kırmızı, turuncu, yeşil, pembe ve kahverengi, desende bir araya gelerek desenin enerjisini yükseltmenin yanı sıra, dönemin gençlik kültürünün dinamizmini ve toplumsal değişime olan özlemini de simgeler.</p>
 <p>Resim 32. Döşemelik kumaş, Barbara Brown tarafından Heal's için tasarlandı, 1969 (URL 20).</p>		<p>Görseldeki tekstil baskı deseninde (Resim 33) kırmızı turuncu, turuncu, sarımsı yeşil, sarımsı turuncu tonları, kahverengi ve beyaz kullanılmıştır.</p> <p>Desenin dalgalı çizgileri ve bu çizgilerin oluşturduğu ritmik tekrarlar, o dönemin optik sanat akımının optik etkileriyle paralellik göstermektedir.</p> <p>Renk paletindeki toprak tonları ve sıcak renklerin kullanımı, dönemin doğaya dönüş hareketine ve toplumsal değerlerine işaret edebilir. Turuncu ve sarının birbiriyle uyumlu tonları, neon turuncu ile yeşil ya da kahverengi ile</p>

		<p>beyaz gibi kontrast renklerin bir arada kullanımı desene enerji ve canlılık vermektedir.</p> <p>Desenin renk kullanımı ve form dinamikleri, dönemin yaratıcı ifade ve toplumsal değişim arzularının bir yansıması olarak ele alınabilir.</p>
 <p>Resim 33. Barbara Brown'un Heal's Fabrics' için yirmi yıl boyunca yaptığı tasarımlarından biri (URL 21).</p>		<p>Görseldeki tekstil baskı deseninde (Resim 34) sarımsı yeşil, sarı, sarımsı turuncu ve turuncu tonları, kahverengi ve beyaz kullanılmıştır.</p> <p>Desendeki dalgalı çizgilerin ve eğrilerin oluşturduğu akışkan motifler, dönemin optik sanat akımından esinlenmiş olduğu gözükmemektedir. Zengin ve doygun toprak tonları olan kahverengi ve yeşilin yanı sıra, canlılık katan sarı ve turuncu gibi sıcak renklerin kullanımı, desene enerji ve dinamizm sağlar. 1960'ların sonunda tasarım ve moda alanlarında görülen estetik anlayış ve toplumsal eğilimleri yansıtan bir örnek olduğu görülmektedir.</p>
 <p>Resim 34. Barbara Brown baskı tasarımı, 1969 (URL 22).</p>		<p>Görseldeki tekstil baskı deseninde (Resim 35) turuncu, kırmızımsı turuncunun iki farklı tonu, kırmızı, siyah ve beyazla birlikte aralarındaki dört farklı gri ton kullanılmıştır.</p> <p>Bu desen, 1960'ların sonunda popüler olan psikedelik sanat akımının ve optik sanatın etkilerini yansıtan dinamik bir görsel ifadeye sahiptir. Siyahın ağırlıklı kullanıldığı kalın ve dalgalı konturlar, hareketi güçlendirmekte ve göz yanılsamalarıyla derinlik hissi oluşturmaktadırlar. Arka planda kırmızı ve turuncu gibi sıcak renklerin gradyanları, psikedelik sanatın karakteristik canlı ve enerjik renk paletini sergilerken, beyaz ve gri tonların kullanımı desene sofistike bir doku oluşturmuştur.</p>

 <p>Resim 35. Jack Lenor Larsen, 1967, el baskısı ile üretilmiş kumaş tasarımı (URL 17).</p>		<p>Görseldeki tekstil baskı deseninde (Resim 36) mor ve sarımsı turuncunun tonları kullanılmıştır.</p> <p>1967'deki The Butterflies koleksiyonu için tasarlanan desen, dönemin sanat ve tasarım trendleriyle uyumlu, akışkan ve dinamik bir estetik sergilemektedir. Desenin ana hatları, optik sanatın karakteristik akıcı hareket hissini uyandıran, göz aldatıcı eğrilere sahiptir. Kullanılan sarı turuncu sıcak renk tonlamaları, o dönemin enerji ve canlılığını yansıtırken, arka plandaki grimsi mor bu canlılığı dengeleyerek desene bir derinlik hissi vermiştir.</p> <p>Bu renklerin ve akışkan çizgilerin birleşimi, 1960'ların sonlarında gençlik kültüründe ve karşı kültür hareketlerinde görülen özgürlükçü ruhu ve deneysel sanat anlayışını yansıtır.</p>
 <p>Resim 36. Shirley Craven, 1960'lar baskı desenli kumaş (URL 23).</p>		<p>Görseldeki tekstil baskı deseninde (Resim 37) mavi, yeşil, turuncu, kırmızı turuncu tonları, kahverengi ve beyaz kullanılmıştır.</p> <p>Bu desen, 1960'ların soyut sanatının etkisini yansıtan modernist bir tasarıma sahiptir. Desenin büyük renk blokları, geometrik biçimlenmesi modern resmin özelliklerini anımsatır. Desendeki renkler hem birbirleriyle hem de beyaz arka planla keskin kontrastlar oluşturmuştur, bu da tasarıma dinamik bir denge ve görsel ilgi kazandırmakla birlikte, toplumun enerjisini ve o dönemin sanatsal yenilikçi ruhunu temsil etmektedir.</p> <p>Desendeki şekillerin düzensiz yerleşimi, 1960'lar boyunca gelişen serbest biçimli sanat anlayışını yansıtmaktadır.</p>

 <p>Resim 37. Tasarımcı Hamdi El Atar'ın 1969 yılına yaptığı döşemelik baskı tasarımı (URL 24).</p>	 <p>Görseldeki tekstil baskı deseninde (Resim 38) sarımsı turuncu, mor tonlarıyla birlikte siyah kullanılmıştır.</p> <p>Bu desen, optik sanatın karakteristik öğelerini yansıtan kompozisyonu ve geometrik formlu tekrar eden motiflerle 1960'ların sonlarındaki sanat trendlerine işaret eder. Turuncu ve mor tonların yan yana kullanımı, optik derinlik ve görsel ilgi yaratmaktadır. Beyaz arka plan üzerine yerleştirilen bu desenler, tasarımın grafik kalitesini güçlendirirken modernist estetik anlayışın öğelerini sergiler.</p> <p>Bu desen dönemin estetik, form ve renk kullanımındaki yenilikçi yaklaşımları özetleyebilir.</p>
 <p>Resim 38. Victor Vasarely'nin yağlı boya çalışmasının 1962 yılında döşemelik kumaş olarak üretilmiş baskısı (URL 25).</p>	 <p>Görseldeki tekstil baskı deseninde (Resim 39) siyah, beyaz ve gri tonlamalar kullanılmıştır.</p> <p>Bu kumaş deseni, Victor Vasarely'nin bir eserinin tekstil yüzeyi üzerine basılması ile oluşturulmuş döşemelik kumaştır. Vasarely eserleri ile optik sanatın önde gelen isimlerindedir. Eserlerinde kare ve dikdörtgen gibi temel geometrik şekillerin kullanımı, sanatın soyut ve minimal yönünü sergilemektedir.</p> <p>Görsel derinlik ve perspektif yanılsaması yaratan desenin çeşitli gri tonların yanı sıra siyah ve beyazın keskin kontrastı kompozisyonda bir hareket hissi uyandırmıştır. Bu desen, dönemin sanat ve tasarım dünyasındaki yenilikçi ruhu ve görsel algıyla oynama eğiliminin tekstil ile birleşimini temsil edebilir.</p>

Resim 39: Genel Renk Analizi, Yazarlar tarafından oluşturulmuştur.

1960-1970 döneminin dikkat çeken ve etkili olan seçili baskı tasarımlarının analizleri sonucu, desenlerde renklerin kullanım oranı gözetilerek renk paletleri oluşturulmuş ve resim 40'da sunulmuştur.

Sonuç ve Tartışma

Sonuç olarak, 1960'lı yılların modasında baskı desenlerinin önemli bir yer tuttuğu ve giysilik kumaşların yüzey tasarımlarını oldukça etkilediği görülmüştür. Bu dönemde gençlerin ruh hali ve yaşam felsefesi, moda tasarımlarına yön verirken, giysilik kumaşlarda karmaşık desenler ve parlak renklerin bir arada kullanıldığı canlı ve enerjik tasarımların ön plana çıktığı gözlenmiştir.

1960 ve 1970 yılları arasında incelenen baskı desenlerinde, çağdaş sanat akımlarının, özellikle Soyut Ekspresyonizm, Pop Art ve Op Art gibi akımların tekstil modasına renk ve biçim anlayışı olarak yansımalarının olduğu tespit edilmiştir. Bu sanat akımlarının etkisiyle, baskı desenlerinde canlı renkler, lüminesans kontrastlar, geometrik şekiller, doğadan soyutlanan motifler sıkça kullanılmıştır.

Baskı desenlerinin renklendirilmesinde, siyah ve beyazın yanında en az üç olmakla birlikte on renge kadar çoklu renk kombinasyonları sıklıkla kullanılmıştır. Klasik renk kombinasyonlarına pek rastlanmamış, bunun yerine karma renk kombinasyonları, canlı renkler tercih edilmiştir. Bu dönemde, moda tasarımlarında özgünlük, özgürlük ve enerjiyi yansıtan çeşitli renk paletleri dikkat çekicidir.

Baskı desenleri, 1960'lı yılların ruhunu ve o dönemin gençlik kültürünün moda üzerindeki devrimci etkisini açıkça sergiler. Genç kuşağın özgürlük ve ifade arayışı, moda tasarımlarında canlı renkler, karmaşık desenler ve özgün stillerle kendini göstermiştir. Bu çalışmanın sonuçları, renk psikolojisi, tüketici davranışı ve estetik tercihler arasındaki karmaşık ilişkileri anlama konusunda da yeni kapılar açarak, bu alanlarda yapılacak araştırmalara ışık tutabilir. Renklerin estetik açıdan sunduğu değer ve insan psikolojisi üzerindeki derin etkileri, tekstil tasarımı ve moda endüstrisi için stratejik öneme sahiptir ve bu da geleceğin yaratıcı süreçlerine ve ürün geliştirme stratejilerine yön verecektir.

Kaynakça

Armstrong, M. (2014). *Swinging Britain: Fashion in the 1960s*. Shire Publishing.

Cheskin, L. (1957). *How to predict what people will buy*. Liveright Puclishin Corp.

- Durrani, M., & Niinimäki, K. (2021). Colour matters: An exploratory study of the role of colour in clothing consumption choices. *Clothing Cultures*, 8(2), 219-241. http://dx.doi.org/10.1386/cc_00054_1
- Germaner, S. (1997). *1960 sonrası sanat – Akımlar, eğilimler, gruplar, sanatçılar*. Kabalca Yayınevi.
- Gezicioğlu, F. Y., & Uslu, Ö. (2019). Op art sanat akımının giysi modasına etkisi. *İdil*, 63, 1549-1561. doi: 10.7816/idil-08-63-12
- Hann, M. A., & Powers, K. (2009). Tibor reich-a textile designer working in stratford. *Textile History*, 40(2), 212-228. <https://doi.org/10.1179/004049609x12504376351506>
- Humbert, C. (1975). *Ornamente*, Verlag Georg D. W. Callwey.
- İci, S. (2019). *Gençlerin kıyafet tercihleri üzerine sosyolojik bir araştırma: Cumhuriyet Üniversitesi örneği* (Yayın no. 595073) [Yüksek Lisans Tezi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi]. <https://acikerisim.cumhuriyet.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12418/12054/595073.pdf>
- İpşiroğlu, N., & İpşiroğlu, M. (1993). *Sanatta devrim*. (3. baskı) Remzi Kitabevi.
- Jenny Balfour, P. (2011). *Indigo: Egyptian mummies to blue jeans*. Firefly Books.
- Kafka, F. J. (1955). *Linoleum block printing*. McKnight & McKnight Publishing Company.
- Kuehni, R. G. & Schwarz, A. (2008). *Color ordered: A survey of color systems from antiquity to the present*. Oxford University Press.
- Kumar, J. S. (2017). 'The psychology of colour influences consumers' buying behaviour: A diagnostic study', *Ushus Journal of Business Management*, 16(4), .1–13. <https://doi: 10.12725/ujbm.41.1>
- Kerry, S. & Galloway, F. (2007). *Twentieth century textiles: Neo-classicism to pop*. Woodbridge: Antique Collectors' Club.
- McCracken, G. (1986). Culture and consumption: A theoretical account of the structure and movement of the cultural meaning of consumer goods. *Journal of Consumer Research*, 13(1), 71-84.
- Odabaşı, Y. (1999). *Tüketim kültürü: Yetinen toplumdun tüketen topluma*. Sistem Yayıncılık.
- Rolf, G. Kuehni & Schwarz, A. (2008). *Color ordered: A survey of color systems from antiquity to the present*. Oxford University Press.
- Read, H. (1981). *Sanat ve toplum*. Umran Yayınları.
- Schoeser, M. (2023). *World textiles*. Thames & Hudson.
- Tezel, Z. (2009). Yazmacılık sanatında desenlendirme teknikleri (Kalıp tekniğiyle ağaç baskı uygulama örneği). *Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25, 27-40.
- Thoreson, N. A. (2016). British printed textiles of the 1970s: A material culture study [Doctoral dissertation, University of Minnesota]. Thoreson_umn_0130E_17874.pdf (7.804Mb application/pdf)
- Ware, D. & Stafford, M. (1974). *An illustrated dictionary of ornament*. George Allen & Unwin Ltd.
- Wengrow, D. (2011). Gods and monsters: Image and cognition in neolithic societies. *Paléorient*, 37(1), 153-163. <https://www.jstor.org/stable/41496928>
- Yapp, N. (2005). *Fotoğraflarla 20. yy. sosyal tarihi*. Literatür Yayınları.
- Yunjeong, O. (2010). A study on the fashion design of Emilio Pucci-focusing on the 1960s. *Journal of Fashion Business*, 14(3), 64-74.
- Yörük, E. Y. (2019). *Tekstil baskıcılığında teknolojiye bağlı değişen tasarım anlayışı* (Yayın no. 607794) [Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi]. <https://avesis.marmara.edu.tr/yonetilen->

[tez/2e94d39a-9b07-4b93-a52c-1b26e34dc6f3/tekstil-baskiciliginda-teknolojiye-bagli-degisen-tasarim-anlayisi](https://tez.2e94d39a-9b07-4b93-a52c-1b26e34dc6f3/tekstil-baskiciliginda-teknolojiye-bagli-degisen-tasarim-anlayisi)

Yurt D. , Özpulat F. (2011). Günümüz baskı desenli kumaşlarında desen tarzları ve teknikleri. *Akdeniz Sanat*, 4 (7), 0-0.

İnternet Kaynakları

URL.1 <https://museumcrush.org/some-of-the-worlds-oldest-textiles-bolton-museums-ancient-egyptian-textiles-collection/> 04.02.2023

URL.2 <https://www.creativereview.co.uk/barbara-brown-fabrics-1960s-70s/>

URL.3 <https://www.artrabbit.com/events/beautiful-people-the-boutique-in-1960s-counterculture>

URL.4 <https://www.rockarchive.com/prints/j/jimi-hendrix-jh008kafe> (Erişim tarihi: 10.05.2024)

<https://www.artrabbit.com/events/beautiful-people-the-boutique-in-1960s-counterculture>

URL.5 <https://tr.pinterest.com/pin/517491813425609944/> (Erişim tarihi: 10.05.2024)

URL.6 <https://www.vam.ac.uk/articles/an-introduction-to-1960s-fashion> (Erişim tarihi: 28.01.2024)

URL.7 <https://ru.pinterest.com/pin/438045501257794536/> (Erişim tarihi: 11.02.2024)

URL.8 <https://tekstilbilgi.net/wp-content/uploads/2022/01/geometric-design-14.png>

URL.9 <https://tr.pinterest.com/pin/259731103479511524/>

URL.10 <https://www.theguardian.com/artanddesign/2019/feb/27/bernard-nevill-obituary>

URL.11 <https://www.ccandco.design/product/Pucci-XL-Updated-Edition>

URL.12 <https://www.theguardian.com/fashion/gallery/2021/feb/23/prints-charming-a-visual-history-of-pucci-in-pictures>

URL.13 <https://www.ccandco.design/product/Pucci-XL-Updated-Edition>

URL.14 <https://hollyelizabethj.wordpress.com/zika-ascher/>

URL.15 <https://www.vandaimages.com/2006AT3447-Prince-of-Quince-furnishing-fabric-by-Juliet-Glyn.html>

URL.16 <https://laurelleaffarm.com/item-pages/60s-vintage-fabric-retro-flowered-print-cotton-flowers-on-mustard-gold-Laurel-Leaf-Farm-item-no-nt723140.htm>

URL.17 <https://patternobserver.com/2014/04/17/sixties-part-3-psychedelia/>

URL.18 <https://medium.com/lisa-hix/caftan-liberation-how-an-ancient-fashion-set-modern-women-free-b77d71b847ed>

URL.19 <https://www.nssgclub.com/en/fashion/25225/taschen-pucci-art-edition-book>

URL.20 <https://www.vam.ac.uk/articles/post-war-textiles>

URL.21 <https://tr.pinterest.com/pin/58687601382756848/>

URL.22 <https://codesignmag.com/graphic-design/pattern-design-textile-by-barbara-brown-1969/>

URL.23 <https://digitaltextileprintingblog.wordpress.com/2016/12/12/practitioners-shirley-craven-and-hull-traders/#jp-carousel-820>

URL.24 <https://collections.vam.ac.uk/item/O268794/lariat-furnishing-fabric-hamdi-el-attar/>

URL. 25 <https://collections.vam.ac.uk/item/O1139840/oeta-furnishing-fabric-vasarely-victor/>

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı

Birinci Yazar %50,

İkinci Yazar %50,

Çatışma Beyanı

Makalenin herhangi bir aşamasında maddi veya manevi çıkar sağlanmamıştır.

Yayın Etiği Beyanı

Bu makalenin planlanmasından, uygulanmasına, verilerin toplanmasından verilerin analizine kadar olan tüm süreçte “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir. Bu araştırmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamıştır. Bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir.